

VEGLEIÐING UM VIÐGERÐ AV PERSÓNUPPLÝSINGUM TIL GRANSKINGARENDAMÁL

Desember 2020

1. útgáva

Dátueftirlitið

Innihaldsvirlit

1. Viðgerð av persónupplýsingum til granskingarendamál	2
1.1. Skulu persónupplýsingar viðgerast?	2
1.2. Eru persónupplýsingarnar vanligar ella viðkvæmar?	2
1.3. Hvat er endamálið við viðgerðini og hvørjum upplýsingum er brúk fyri?	3
1.4. Er heimild fyri viðgerðini?	3
1.5. Skal eg tosa við fólk ella skal eg nýta upplýsingar úr skráum?	3
2. Framhald – samtykki	4
2.1. Hvør hevur ábyrgdina av viðgerðini?	4
2.1.1. Serligt um lesandi á útbúgvingarstovnum	4
2.2. Hvussu fáir eg fatur á luttakarum?	4
2.3. Kunning og samtykki	5
2.4. Greiðar mannagongdir fyri viðgerð	5
2.5. Váðameting	6
2.6. Eru nøktandi trygdartiltøk sett í verk?	6
2.7. Er nakar, sum viðger persónupplýsingar fyri meg?	7
2.8. Flyti eg upplýsingar til útlond?	7
3. Framhald – kanning grundað á skráir	9
3.1. Hvussu fáir eg atgongd til upplýsingar í eini skrá?	9
3.2. Hvør hevur ábyrgdina av viðgerðini?	10
3.2.1. Serligt um lesandi á útbúgvingarstovnum	11
3.3. Greiðar mannagongdir fyri viðgerð	12
3.4. Váðameting	13
3.5. Eru nøktandi trygdartiltøk sett í verk?	13
3.6. Er nakar, sum viðger persónupplýsingar fyri meg?	13
3.7. Flyti eg upplýsingar til útlond?	14
SKJAL 1: Dømi um váðameting	15
SKJAL 2: Dømi um samtykki	18

1. Viðgerð av persónupplýsingum til granskingarendamál

Tá persónupplýsingar skulu viðgerast í sambandi við vísindaligar kanningar (gransking), er tað sera umráðandi, at upplýsingarnar verða viðgjørðar á ein tryggan hátt. Í hesi vegleiðing eru mannagongdir lýstar, sum Dátueftirlitið mælir tær til at fylgja, tá tú skalt viðgera persónupplýsingar í sambandi við vísindaligar kanningar.

Tað er umráðandi, at tann sum viðgerð persónupplýsingar í sambandi við vísindaligar kanningar skjalfestir týðandi upplýsingar í sambandi við viðgerðina. Tí eigur tú at tryggja nøktandi skjalprógv fyri, at tú hevur fylt hesum mannagongdum.

Vegleiðingin tekur útgangsstøði í tveimum ymsum kanningarhættum. Tað er kanning grundað á samtykki og kanning grundað á upplýsingar í skráum.

Undir pkt. 1.1.-1.5. eru lýst felags trin fyri báðar kanningarhættirnar. Undir pkt. 2 verður lýst víðari, hvussu tú skalt gera, tá tú skalt viðgera persónupplýsingar grundað á samtykki, meðan tað undir pkt. 3 er lýst, hvussu tú skalt gera, um tú skalt viðgera persónupplýsingar úr skráum.

1.1. Skulu persónupplýsingar viðgerast?

Fyrst av øllum er tað umráðandi at taka støðu til, um persónupplýsingar skulu viðgerast ella ikki. Í hesum sambandi eigur tú at taka støðu til, um tað er neyðugt at viðgera persónupplýsingar fyri at røkka endamálinum við kanningini. Um endamálið við kanningini kann røkkast á annan hátt, eigur tú ikki at viðgera persónupplýsingar.

1.2. Eru persónupplýsingarnar vanligar ella viðkvæmar?

Er tín niðurstøða, at tað er neyðugt at viðgera persónupplýsingar fyri, at endamálið við tíni kanning kann røkkast, eigur tú at fáa greiðu á, hvørjum upplýsingum, tú hevur brúk fyri.

Treytirnar fyri at viðgera viðkvæmar persónupplýsingar eru strangari enn treytirnar fyri at viðgera vanligar upplýsingar. Viðkvomu upplýsingarnar hava eina serliga verju, tí at tað kann vera serliga inntrívandi fyri tann einstaka, um hesar upplýsingar verða viðgjørðar.

Viðkvæmar persónupplýsingar eru upplýsingar um húðarlit, ættarslag ella etniskan uppruna, politiska, átrúnaðarliga ella heimspekiliga sannfæring ella yrkisfelagslegt tilknýti, ílegudátur, biometriskar dátur, heilsuupplýsingar, upplýsingar um kynslig viðurskipti, revsiverd viðurskipti ella upplýsingar um munandi sosialar trupulleikar og onnur heilt privat viðurskipti.

1.3. Hvat er endamálið við viðgerðini og hvørjum upplýsingum er brúk fyri?

Ein av meginreglunum fyri viðgerð av persónupplýsingum er, at tú ikki eigur at viðgera fleiri upplýsingar enn neyðugt (dátuminimering).

M.a. av hesi orsök er tað sera týðningarmikið, at tað er púra greitt, hvat endamálið við viðgerðini av persónupplýsingum er, og at tað einans eru tær upplýsingar, sum brúk er fyri, sum verða viðgjørðar.

1.4. Er heimild fyri viðgerðini?

Tá persónupplýsingar skulu viðgerðast, skal heimild verða fyri viðgerðini. Tá tú ert komin til ta niðurstøðu, at tað er umráðandi fyri tína kanning, at persónupplýsingar skulu viðgerast, skalt tú tryggja tær, at heimild er fyri viðgerðini.

Heimild til viðgerð av persónupplýsingum í sambandi við vísindaligar kanningar er oftast:

- § 8, stk. 1, nr. 1 (samtykki – vanligar persónupplýsingar)
- § 8, stk. 1, nr. 5 (samfelagsáhugamál)
- § 8, stk. 1, nr. 6 (heimilað áhugamál – bara galdandi fyri privatar dátúábyrgdarar)
- § 12, stk. 1, nr. 1 (nágreiniligt samtykki – viðkvæmar persónupplýsingar)
- § 18 (viðgerð til vísindalig endamál – viðkvæmar persónupplýsingar)

Tað er ein ítøkilig meting í hvørjum einstøkum føri, hvør viðgerarheimild er viðkomandi fyri teg.

1.5. Skal eg tosa við fólk ella skal eg nýta upplýsingar úr skráum?

Hesin spurningur hongur neyvt saman við undanfarna spurningi um viðgerðarheimild og snýr seg um, hvussu persónupplýsingarnar skulu savnast. Talan er um tveir grundleggjandi ymiskar hættir at gera eina kanning, og tí eru mannagongdirnar, sum skulu fylgjast, ymiskar. Undir pkt. 2 er lýst, hvussu tú skalt gera um tú skalt viðgera upplýsingar grundað á samtykki. Undir pkt. 3 er lýst, hvussu tú skalt gera, um tú skalt viðgera upplýsingar í skráum.

2. Framhald – samtykki

2.1. Hvør hefur ábyrgdina av viðgerðini?

Dátuábyrgdarn er tann, sum ásetur hví og hvussu persónupplýsingarnar skulu viðgerast.

Tá tú savnar persónupplýsingar til eina kanning, er tað í útgangsstøðinum tú, sum er dátuábyrgdari. Tað er møguligt, at tú fært onkran – t.d. eina fyrítøku, sum vanliga savnar upplýsingar – at savna upplýsingarnar fyri teg. Í hesum førum verður viðkomandi fyrítøka dátuviðgeri hjá tær. Tit skulu tá hava eina dátuviðgeraravtalu.

Ein standard dátuviðgeraravtala er tøk á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum.

2.1.1. Serligt um lesandi á útbúgvingarstovnum

Útbúgvingarstovnar eiga at gera sínum næmingum greitt, at tað eru serligar reglur galdandi, um næmingurin vil gera eina uppgávu, sum krevur viðgerð av persónupplýsingum.

Í útgangsstøðinum er tað so, at um ein næmingur, sum lið í síni útbúgving, ger eina kanning, sum hefur við sær, at viðkomandi skal savna persónupplýsingar, so eigur hetta at verða eftir avtalu við útbúgvingarstovnin. Av tí, at næmingurin ger kanningina, sum lið í eini útbúgving hjá útbúgvingarstovninum, er útbúgvingarstovnurin – saman við næminginum – dátuábyrgdari.

Tað merkir, at næmingurin sjálvsagt hefur ábyrgd av at tryggja, at persónupplýsingar verða viðgjørðar á tryggan hátt, men at útbúgvingarstovnurin eisini virkar í leiklutinum, sum dátuábyrgdari.

Ítøkiliga merkir hetta, at útbúgvingarstovnar eiga at vita, hvørjar kanningar næmingar gera og tryggja sær, at hetta verður gjørt á ein skilagóðan hátt og í samsvari við dátuverndarlógina. Útbúgvingarstovnurin kann t.d. hava greiðar mannagongdir, sum allir næmingar eiga at fylgja, um kanningar verðar gjørðar.

2.2. Hvussu fáir eg fatur á luttakarum?

Tað er umráðandi at geva sær fær um, at heimild skal vera fyri innsavning av persónupplýsingum. Tín heimild fyri viðgerðini til vísindalig endamál er samtykki. Hetta

merkir, at tú ikki kanst viðgera persónupplýsingar um skrásetta, áðrenn tú hefur fingið samtykki.

Hetta hefur t.d. við sær, at tú ikki kanst venda tær til ein arbeiðsgevara og biðja um at fáa samskiftisupplýsingar hjá starvsfólkunum, so at tú kanst spyrja tey, um tey hava hug at verða við í eini kanning. Arbeiðsgevarin eigur í hesum føri at geva starvsfólkunum tinar samskiftisupplýsingar, so at tey, sum hava hug, kunnu seta seg í samband við teg. Tað sama ger seg galdandi, um tú vil hava upplýsingar um sjúklingar frá einum ávísum serlækna.

Í ávísum førum ber til at fáa upplýsingar úr skránni hjá Landsfólkayvirlitinum (LFY) sbt. løgtingslóg um fólkayvirlit. Hevur tú brúk fyri upplýsingum úr LFY skalt tú seta teg í samband við Umhvørvisstovuna.

2.3. Kunning og samtykki

Er viðgerðarheimildin samtykki er tað umráðandi at ansa eftir, at samtykki lýkur krøvini í dátuverndarlógini. Á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum er ein vegleiðing um samtykki.

Legg merki til, at viðgerðarheimildin til vanligar persónupplýsingar er “samtykki”, meðan viðgerðarheimildin til viðkvæmar persónupplýsingar er “nágreiniligt samtykki”. Hetta hefur við sær, at krøvini til skjalfesting eru strangari, um tú viðgerð viðkvæmar persónupplýsingar.

Tað er umráðandi, at tey luttakandi verða kunnað væl um kanningina, sum tey skulu taka lut í, og hvat teirra upplýsingar skulu brúkast til í tí sambandi. Luttakarar skulu eisini kunnast um teirra rættindi sambært dátuverndarlógini, undir hesum, at tað er møguligt at taka samtykki aftur.

Sum skjal 2 til hesa vegleiðing er dømi um samtykkis- og kunningarskjal til luttakara í kanning.

2.4. Greiðar mannagongdir fyri viðgerð

Tá persónupplýsingar verða viðgjørðar er tað umráðandi, at greiðar mannagongdir eru fyri handfaringini av upplýsingunum.

Um tú viðgerð persónupplýsingar í sambandi við eina kanning eigur tú í øllum førum at hava mannagongdir, sum lýsa hesi viðurskifti:

- Hvussu savni eg upplýsingar?

- Hvør hefur atgongd til upplýsingarnar?
- Hvussu goymi eg upplýsingarnar?
- Hvussu handfari eg rættindi hjá skrásetta?
- Hvussu/nær striki eg upplýsingar (mögulig anonymisering)
- Nær byrjar viðgerðin og nær endar hon?

Tá tú gert hesar mannagongdir, skalt tú serliga geva tær fær um meginreglurnar fyri viðgerð av persónupplýsingum. Meginreglurnar hava m.a. við sær, at:

- Tú eigur ikki at savna fleiri upplýsingar, enn tú hefur brúk fyri
- Tú eigur ikki at goyma upplýsingar longur enn neyðugt
- Persónupplýsingar skulu viðgerast á ein tryggan hátt og skulu ikki verða atkomuligar fyri fleiri enn neyðugt

2.5. Váðameting

Tá tú viðgerð persónupplýsingar hefur tú skyldu at seta trygdartiltøk í verk, sum leggja upp fyri váðan, sum er við viðgerðini.

Dátuverndarlógin tekur støði í eini váðagrundaðari tilgongd, sum merkir, at jú størri váðin er við viðgerðini, tess betri skal tryggin verða. Hetta merkir í útgangsstøðinum, at tryggin skal vera hægri um tú viðgerð viðkvæmar persónupplýsingar í mun til um tú viðgerð vanligar upplýsingar.

Av tí, at váðin við viðgerðini er avgerandi fyri, hvørji trygdartiltøk, tú skalt seta í verk, eigur tú at gera eina váðameting fyri viðgerðina. Tað eru eingi formkrøv til slíka váðameting, men tú eigur at skjalprógva metingina.

Sum skjal 1 til hesa vegleiðing er dømi um váðameting.

2.6. Eru nøktandi trygdartiltøk sett í verk?

Tað er umráðandi, at váðin fyri tann skrásetta er so lítil sum gjørligt, og at nøktandi trygdartiltøk verða sett í verk. Tá tú hefur gjørt eina váðameting ber til hjá tær at meta um, hvørji trygdartiltøk eru neyðug.

Hesi trygdartiltøk kunnu t.d. vera:

- Brongling ella dulnevning
- Avmarking av atkomu
- Logging
- At steingja upplýsingar inni
- Anonymisering skjótast gjørligt
- At nýta eina teldu serliga til endamálið (og einki annað)

Vegleiðing um trygd í sambandi við viðgerð er tøk á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum.

2.7. Er nakar, sum viðger persónupplýsingar fyri meg?

Um tú fær ein annan at viðgera upplýsingarnar fyri teg – t.d. tí, at ávísar kanningar ella greiningar skulu gerast á ein ávísan hátt, sum krevur serkunnleika – er neyðugt, at tit gera eina dátuviðgeraravtalu.

Góðkend dátuviðgeraravtala er tøk á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum.

Dátuviðgeraravtalur skulu ikki gerast við t.d. starvsfólk ella onnur, sum eru undir tíni fyriskipan. Tá er t.d. ein starvsavtala nóg mikið. Í serligum førum kann tørvur vera á eini trúnaðarvátan.

2.8. Flyti eg upplýsingar til útland?

Tá tú viðgerð persónupplýsingar, eigur tú altíð at vita, hvar tínar upplýsingar eru. Eisini skalt tú vera serliga varin, um tú flytur persónupplýsingarnar úr Føroyum. Flytur tú upplýsingarnar úr Føroyum – antin at goyma ella at viðgera á annan hátt – skalt tú serliga gáa eftir, hvat land tú flytur upplýsingarnar til.

Dátuverndarlógin skilir fyri tað fyrsta ímillum útland og triðjalond. Útland eru øll ES og EBS lond. Útland eru at rokna sum trygg. Hetta merkir, at tú uttan serligt loyvi ella góðkenning, kanst flyta upplýsingar til hesi lond. Tú eigur tó at vita, um tú flytur upplýsingar til hesi lond, m.a. tí, at tað er eitt krav, at tú kunnar luttakararnar um hetta. At tú flytur upplýsingar úr Føroyum kann eisini hava við sær, at tú skalt seta ávís eyka trygdartiløk í verk.

Tá tað kemur til triðjalond (t.e. lond uttanfyri ES/EBS) verður skilt ímillum trygg triðjalond og ótrygg triðjalond. Trygg triðjalond eru nevnd í kunngerð um triðjalond, sum hava nøktandi verndarstöði (kunngerð nr. 175 frá 16. desember 2020). Kunngerðin er tøk á heimasíðuni hjá

Dátueftirlitinum. Um eitt triðjaland er mett at hava nøktandi verndarstöði, er tað sama galdandi, sum fyri ES og EBS lond, sum greitt frá omanfyri.

Er triðjalandi ótrygt, skalt tú hava eina serliga heimild fyri at flyta upplýsingarnar úr Føroyum. Hesa heimild finnur tú í einari av ásetingunum í §§ 61-64 í dátuverndarlógini. Tú skalt vera serliga varin, tá tú flytur upplýsingar til hesi lond, tí at orsøkin til, at tey ikki eru góðkend er, at verndarstöðið ikki er nóg høgt.

Ein heimild fyri flutningi av persónupplýsingum til ótrygg triðjaland er nágreiniligt samtykki frá skrásetta. Legg merki til, at skrásetti ítøkiliga skal kunnast um møguliga váðan, sum flutningurin kann hava við sær fyri skrásetta, av tí at triðjalandi ikki er trygt. Sí dømi í skjali 2.

Á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum er vegleiðing um flutning av persónupplýsingum úr Føroyum.

3. Framhald – kanning grundað á skráir

3.1. Hvussu fáir eg atgongd til upplýsingar í eini skrá?

Í dátuverndarlógini er ein serlig áseting um viðgerð av viðkvomum persónupplýsingum til til søgulig, hagfrøðilig og vísindalig endamál – § 18.

§ 18 er serliga ætlað sum viðgerðarheimild, tá viðgerð av viðkvomum persónupplýsingum í skráum skal fara fram til søgulig, hagfrøðilig og vísindalig endamál, eisini kallað (á donskum) registerforskning. Gransking við útgangsstøði í skráum kann vera við til at vísa á samanhangir millum t.d. nýtslu av heilivági og aldur, sjúku og tilknýti til arbeiðsmarknaðin o.s.fr. Endamálið er at síggja almennar tendensir og ikki at leggja fast viðurskifti fyri hvønn einstakan persón.

Legg til merkis, at § 18 viðvíkur viðgerð av viðkvomum persónupplýsingum. Heimild til viðgerð av vanligum persónupplýsingum til nevndu endamál skal finnast í § 8.

Tá støða skal takast til, um gransking við støði í upplýsingum í skráum kann fara fram, skal dátúabyrgdarin – aloftast tann, sum eigur skrána – gera eina ítøkiliga meting, har samfelagsligi týðningurin av viðgerðini verður vígaður upp ímóti báganum fyri tann einstaka.

Metingin hjá dátúabyrgdaranum kann t.d. taka útgangsstøði í eini grundaðari umsókn frá tí, sum ynskir at gera eina vísindaliga kanning í upplýsingunum hjá dátúabyrgdaranum.

Ítøkiliga metingin, sum dátúabyrgdarin skal gera í hvørjum einstøkum føri, vil í útgangsstøðinum hava við sær, at t.d. landsumfatandi vísindaligar kanningar, sum alment viðurkendir stovnar ella granskarar ynskja at seta í verk, og har nøktandi trygdartiltøk verða framd, t.d. við at dulnevna ella brongla persónupplýsingarnar, kunnu fara fram. At samfelagsligi týðningurin skal vera munandi hevur hinvegin við sær, at ikki ein og hvør kann fáa atgongd til upplýsingarnar til eitt og hvørt endamál. Tað krevst, at ætlanin hevur eitt ávíst vísindaligt støðið, og at endamálini, sum verða fylgd, koma samfelagnum til góðar so ella so.

Orsøkin til, at krøvini at fáa persónupplýsingar úr eini skrá eru strang, er, at skráirnar innihalda nógvar upplýsingar um nógvar persónar, og at hesar upplýsingar ofta eru viðkvæmar. Um tað ber til at lata anonymar upplýsingar úr skráum til gransking, eigur hetta at verða gjørt.

Um dátúábyrgdarn – t.e. tann, sum eigur skráanna – er í iva um upplýsingar kunnu gevast víðari, kann viðkomandi vanda sær til Dátueftirlitið.

Tað er umráðandi at leggja til merkis, at tað er dátúábyrgdarn, sum ger av, um atgongd verður givin til upplýsingarnar í skránni. Dátúábyrgdarn hevur ikki skyldu at geva atgongd og skal tí nokta, um metingin er, at bágin fyri tann einstaka er størri enn samfelagsligi týðningurin.

§ 18 útilokar ikki, at viðgerð til vísindalig endamál kann hava eitt annað viðgerðargrundarlag. T.d. kann viðgerð vera grundað á samtykki.

Persónupplýsingarnar, sum verða viðgjørðar til vísindalig endamál, sbt. § 18, kunnu ikki viðgerast seinni til onnur endamál. Hetta hevur við sær, at tað ikki er loyvt at nýta persónupplýsingarnar, sum verða viðgjørðar í sambandi við eina vísindaliga kanning til annað enn ta kanningina, sum hevur givið atgongd til upplýsingarnar. T.d. er ikki loyvt at taka ítøkiligar avgerðir ella fremja ítøkilig tiltøk móttvegis einum skrásettum persóni.

Viðkvæmar upplýsingar viðgjørðar sambært § 18 verða so at siga “læstar” í viðgerðini til vísindaliga endamálið, og tað ber sostatt ikki til at seta seg í samband við persónarnar úr skránum. Somu bindingar eru ikki, um viðgerðin fer fram grundað á samtykki. Tí kann tað í ávísnum førum verða skilabetri at nýta samtykki sum viðgerðargrundarlag.

Tann, sum hevur fingið atgongd til upplýsingar úr eini skrá frá dátúábyrgdaranum, kann heldur ikki uttan víðari geva persónupplýsingarnar víðari til onnur. Um tann, sum hevur fingið atgongd, vil geva upplýsingar víðari til ein triðjapersón, krevur hetta loyvi frá Dátueftirlitinum frammanundan. Í hesum føri verður sostatt brotið við systematikkin í dátuverndarlógini annars við tað, at Dátueftirlitið skal geva loyvi. Orsøkin er, at hesar upplýsingar skulu verjast serliga væl og ikki víðarigevast uttan at heilt serlig orsøk er til tess.

3.2. Hvør hevur ábyrgdina av viðgerðini?

Dátúábyrgdarn er tann, sum ásetur hví og hvussu persónupplýsingarnar skulu viðgerast.

Tann, sum “eigur” skráanna, er dátúábyrgdarn.

Um kanningar skulu gerast grundað á upplýsingar í skráum, kunnu hugsast tvær ymsar støður.

Fyri tað fyrsta, at tann, sum “eigur” skráanna, skal gera kanningar og fyri tað næsta, at tað er ein eksternur partur – t.d. ein granskari – sum skal gera kanningar.

Tann, sum eigur skráanna, kann gera kanningar eftir somu treytum, sum onnur, og tí er metingin, sum greitt er frá omanfyri undir pkt. 6 í útgangsstøðinum tann sama, um tað er eigarin av skránni, sum ger kanningina, ella um tað er ein annar eksternur partur.

Um ein eksternur partur – ein granskari – vil hava atgongd til upplýsingar í eini skrá, kann eigarin av skránni (sum er dátúabyrgdari) víðarigeva upplýsingarnar um treytirnar, sum eru nevndar omanfyri undir pkt. 6 (m.a. um munandi samfelagsligan týdning), eru uppfyltar.

Um upplýsingarnar ikki vera anonymiseraðar, áðrenn tær verða víðarigivnar, verður móttakarin (t.e. granskarin) sjálvstøðugur dátúabyrgdari fyri tær upplýsingar, sum viðkomandi móttækur. Hetta hevur við sær, at viðkomandi skal fylgja reglunum í dátuverndarlógini og m.a. tryggja, at upplýsingar verða viðgjørðar á ein tryggan hátt.

Um tú sum dátúabyrgdari fært onkran at viðgera persónupplýsingar fyri teg, verður viðkomandi dátuviðgeri hjá tær. Tit skulu tå hava eina dátuviðgeraravtalu. Ein standard dátuviðgeraravtala er tøk á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum. Legg merki til, at starvsfólk hjá tær ikki eru dátuviðgerar hjá tær. Tíni starvsfólk eru dátúabyrgdarar eins og tú.

3.2.1. Serligt um lesandi á útbúgvingarstovnum

Um lesandi kunnu fáa atgongd til eina skrá við upplýsingum í sambandi við eina uppgávu á útbúgvingarstovni er ein ítøkilig meting, sum dátúabyrgdarin eigur at gera í hvørjum einstøkum føri. Víst verður til pkt. 6 omanfyri, har tað m.a. er greitt frá, at tað, at samfelagsligi týdningurin av eini kanning skal vera munandi hevur við sær, at ikki ein og hvør kann fáa atgongd til upplýsingarnar til eitt og hvørt endamál. Kanningin skal hava eitt ávíst vísindaligt støðið, og endamálini, sum verða fylgd, skulu koma samfelagnum til góðar so ella so. Henda metingin hevur vanliga við sær, at tað ikki ber til at fáa atgongd til upplýsingar í skráum til uppgávur undir kandidatstøðið.

Í útgangsstøðinum er tað so, at um ein næmingur, sum lið í síni útbúgving, ger eina kanning, sum hevur við sær, at viðkomandi skal hava atgongd til eina skrá, so eigur hetta at verða eftir avtalu við útbúgvingarstovnin. Av tí, at næmingurin ger kanningina, sum lið í eini útbúgving

hjá útbúgvingarstovninum, er útbúgvingarstovnurin – saman við næminginum – dátuábyrgdari.

Tað merkir, at næmingurinn sjálvsagt hefur ábyrgd av at tryggja, at persónupplýsingar verða viðgjørðar á tryggan hátt, men at útbúgvingarstovnurin eisini virkar í leiklutinum, sum dátuábyrgdari.

Ítøkilig merkir hetta, at útbúgvingarstovnar eiga at vita, hvørjar kanningar næmingar gera og tryggja sær, at hetta verður gjørt á ein skilagóðan hátt og í samsvari við dátuverndarlógina. Útbúgvingarstovnurin kann t.d. hava greiðar mannagongdir, sum allir næmingar eiga at fylgja, um kanningar verðar gjørðar.

3.3. Greiðar mannagongdir fyrri viðgerð

Tá persónupplýsingar verða viðgjørðar er tað umráðandi, at greiðar mannagongdir eru fyrri handfaringini av upplýsingunum.

Um tú viðgerð persónupplýsingar í sambandi við eina kanning eigur tú í øllum førum at hava mannagongdir, sum lýsa hesi viðurskifti:

- Hvussu savni eg upplýsingar?
- Hvør hefur atgongd til upplýsingarnar?
- Hvussu goymi eg upplýsingarnar?
- Hvussu handfari eg rættindi hjá skrásetta?
- Hvussu/nær striki eg upplýsingar (møgulig anonymisering)
- Nær byrjar viðgerðin og nær endar hon?

Tá tú gert hesar mannagongdir, skalt tú serliga geva tær fær um meginreglurnar fyrri viðgerð av persónupplýsingum. Meginreglurnar hava m.a. við sær, at:

- Tú eigur ikki at savna fleiri upplýsingar, enn tú hefur brúk fyrri
- Tú eigur ikki at goyma upplýsingar longur enn neyðugt
- Persónupplýsingar skulu viðgerast á ein tryggan hátt og skulu ikki verða atkomuligar fyrri fleiri enn neyðugt

3.4. Váðameting

Tá tú viðgerð persónupplýsingar hefur tú skyldu at seta trygdartiltøk í verk, sum leggja upp fyri váðan, sum er við viðgerðini.

Dátuverndarlógin tekur støði í eini váðagrundaðari tilgongd, sum merkir, at jú størri váðin er við viðgerðini, tess betri skal trygðin verða. Hetta merkir í útgangsstøðinum, at trygðin skal vera hægri um tú viðgerð viðkvæmar persónupplýsingar í mun til um tú viðgerð vanligar upplýsingar.

Av tí, at váðin við viðgerðini er avgerandi fyri, hvørji trygdartiltøk, tú skalt seta í verk, eigur tú at gera eina váðameting fyri viðgerðina. Tað eru eingi formkrøv til slíka váðameting, men tú eigur at skjalprógva metingina.

Sum skjal 1 til hesa vegleiðing er dømi um váðameting.

3.5. Eru nøktandi trygdartiltøk sett í verk?

Tað er umráðandi, at váðin fyri tann skrásetta er so lítil sum gjørligt, og at nøktandi trygdartiltøk verða sett í verk. Tá tú hefur gjørt eina váðameting ber til hjá tær at meta um, hvørji trygdartiltøk eru neyðug.

Hesi trygdartiltøk kunnu t.d. vera:

- Brongling ella dulnevning
- Avmarking av atkomu
- Logging
- At steingja upplýsingar inni
- Anonymisering skjótast gjørligt
- At nýta eina teldu serliga til endamálið (og einki annað)

Vegleiðing um trygd í sambandi við viðgerð er tøk á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum.

3.6. Er nakar, sum viðger persónupplýsingar fyri meg?

Um tú fær ein annan at viðgera upplýsingarnar fyri teg – t.d. tí, at ávísar kanningar ella greiningar skulu gerast á ein ávísan hátt, sum krevur serkunnleika – er neyðugt, at tit gera eina dátuviðgeraravtalu.

Góðkend dátuviðgeraravtala er tøk á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum.

Dátuviðgeraravtalur skulu ikki gerast við t.d. starvsfólk ella onnur, sum eru undir tíni fyriskipan. Tá er t.d. ein starvsavtala nóg mikið. Í serligum førum kann tørvur vera á eini trúnaðarvátan.

3.7. Flyti eg upplýsingar til útlond?

Tá tú viðgerð persónupplýsingar, eigur tú altíð at vita, hvar tínar upplýsingar eru. Eisini skalt tú vera serliga varin, um tú flytur persónupplýsingarnar úr Føroyum. Flytur tú upplýsingarnar úr Føroyum – antin at goyma ella at viðgera á annan hátt – skalt tú serliga gáa eftir, hvat land tú flytur upplýsingarnar til.

Dátuverndarlógin skilir fyri tað fyrsta ímillum útlond og triðjalond. Útlond eru øll ES og EBS lond. Útlond eru at rokna sum trygg. Hetta merkir, at tú uttan serligt loyvi ella góðkenning, kanst flyta upplýsingar til hesi lond. Tú eigur tó at vita, um tú flytur upplýsingar til hesi lond, tí tað m.a. er krav, at kunna luttakarar um hetta. At tú flytur upplýsingar úr Føroyum kann eisini hava við sær, at tú skalt seta ávís eyka trygdartiltøk í verk.

Tá tað kemur til triðjalond (t.e. lond uttanfyri ES/EBS) verður skilt ímillum trygg triðjalond og ótrygg triðjalond. Trygg triðjalond eru nevnd í kunngerð um triðjalond, sum hava nøktandi verndarstöði (kunngerð nr. 175 frá 16. desember 2020). Kunngerðin er tøk á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum. Um eitt triðjaland er mett at hava nøktandi verndarstöði, er tað sama galdandi, sum fyri ES og EBS lond, sum greitt frá omanfyri.

Er triðjalandi ótrygt, skalt tú hava eina serliga heimild fyri at flyta upplýsingarnar úr Føroyum. Hesa heimild finnur tú í einari av ásetingunum í §§ 61-64 í dátuverndarlógini. Tú skalt vera serliga varin, tá tú flytur upplýsingar til hesi lond, tí at orsøkin til, at tey ikki eru góðkend er, at verndarstöðið ikki er nóg høgt.

Ein heimild fyri flutningi av persónupplýsingum til ótrygg triðjalond er nágreiniligt samtykki frá skrásetta. Legg merki til, at skrásetti ítøkiliga skal kunnast um møguliga váðan, sum flutningurin kann hava við sær fyri skrásetta, av tí at triðjalandi ikki er trygt. Sí dømi í skjali 2.

Á heimasíðuni hjá Dátueftirlitinum er vegleiðing um flutning av persónupplýsingum úr Føroyum.

SKJAL 1: Dømi um váðameting

Framgangsháttur:

Í verkætlanini ætla vit at gera samrøður við nøkur heimildarfólk. (Í bólkinum eru 3 næmingar)

Ætlanin er at taka samrøðurnar við heimildarfólkini upp. Upptøkutólið, ið verur nýtt til samrøðurnar, hevur ikki netsamband. So skjótt sum samrøðan er gjørd, skal upptøkutólið beinan vegin flytast aftur á Fróðskaparsetur Føroya. Undir flutninginum verur upptøkutólið koyrt í eina læsta boks og boksir verður undir eftirlitið av tí, sum hevur gjørt samrøðuna.

Á Fróðskaparsetur Føroya verður upptøkutólið innilæst í einum tryggum skápi, sum bert vit hava atgongd til. So skjótt sum gjørligt verður ljóðfílan transkibera inn á eitt skjal á telduni. Tá ljóðfílan verður transkiberað, tryggja vit okkum, at ongin annar er inni í rúminum, og at hurðin er stongd. Tað skulu bara verða vit í bólkinum, sum hoyra upptøkuna og hava atgongd til hana.

So skjótt sum ljóðfílan er transkiberað, verður upptøkan strikað. Fyri at tryggja okkum, at ljóðfílan verður strikað, skulu øll trý í bólkinum hvør sær kanna, um ljóðfílan er strikað.

Teldan, sum transkiberaðu skjøluni eru goymd á, hevur antivirus forrit. Teldan hevur eisini loyniorð, so bert telduánarin hevur atgongd. Teldan verur læst automatiskt, tá ið hon hevur verið óvirkin í 2. min. Sjálvt skjalið verður læst á telduni við einum serstakum loyniorði (skjalið verur bronglað).

Av tí, at tað kann verða neyðugt at venda aftur til heimildarfólkið við fleiri spurningum, fáa øll heimildarfólkini eitt nummar. Yvirliti yvir øll heimildarfólkini og teirra nummar er í einari bók. Bókin verður goymd fyri seg í einum tryggum skápi á Fróðskaparsetur Føroya, sum einans vit hava atgongd til.

Í tí transkiberaða skjalinum verða nøvn og aðrar upplýsingar, sum kunnu viðføra, at heimildarfólkið kann kennast aftur, strikað ella umskrivað. Nummarið hjá heimildarfólkinum stendur tó á skjalinum, og á tann hátt ber tað til at finna fram til heimildarfólkið.

Tá ið verkætlanin er liðug, verur yvirlitið yvir heimildarfólkini og numrini hjá teimum burturbeint. Numrini á skjølunum verða eisini strikaði. Eftir hetta ber ikki til at finna fram til heimildarfólkið. Øll skjøluni verða eisini hugd ígjøgnum aftur fyri at tryggja, at ongar upplýsingar eru í skjølunum, sum kunnu eyðmerkja heimildarfólkini.

Tá alt sum kann eyðmerkja heimildarfólki er strikað, er talan einans um anonymar upplýsingar. Persónupplýsingar verða tí ikki viðgjørðar longur.

Váðar í verkætlanini:

Vit eru tilvitað um, at tá persónupplýsingar verða viðgjørðar, er altíð ein ávísur váði fyri, at óviðkomandi kunnu fáa hendur á upplýsingum um heimildarfólkini, sum vit viðgera í trúnaði.

Tá upptøkutólið verður flutt, er vandi fyri, at upptøkutólið verður burtur ella stolið. Sum trygdartiltak ímóti hesum, hava vit sett í verk, at upptøkutólið verður læst í einari boks undir flutningi. Eisini er tað sett sum eitt krav, at tá samrøðan er gjørd verður farið beina leið aftur á Fróðskaparsetur Føroya, har sum upptøkutólið verður læst inni. Á henda hátt royna vit at tryggja okkum ímóti, at onnur fáa hendur á upptøkuni.

Tað er eisini ein váði, at vit gloyma at strika upptøkuna av upptøkutólinum. Sum eitt trygdartiltak í móti hesum, hava vit sett í verk, at øll í bólkinum kanna, um upptøkan er strikað, og vit kanna upptøkutólið tvær ferðir, áðrenn tað verður latið innaftur.

Vit hava eisini sett tað sum eitt krav, at ljóðfilan skal ikki koyrast á eina teldu, men einans spælast av sjálvum upptøkutólinum. Á henda hátt verja vit okkum ímóti, at tað finnast fleiri útgávur av samrøðuni. Um tað eru fleiri útgávur, kann tað verða trupult at halda skil á, um allar upptøkurnar eru strikaðar, og hetta vildi verið ein stórur váði.

Tað er eisini ein váði, at onnur kunnu hoyra upptøkuna, tá hon verður spæld. Tí hava vit sett tað sum eitt trygdartiltak, at vit ansa væl eftir, at tað einans eru vit, sum eru inni í rúminum, tá upptøkan verður spæld, og at hurðin er læst.

Tað er eisini ein váði, at tað er okkurt í teimum transkiberaðu skjølunum, sum kann eyðmerkja heimildarfólkini, og sum vit hava gloymt at strika. Fyri at verja okkum ímóti hesum, verða øll skjølini lisin tvær ferðir ígjøgnum fyri at tryggja okkum, at alt sum kann eyðmerkja heimildarfólkini, er strikað.

Um vit fylgja øllum hesum trygdartiltøkunum, meta vit, at vit hava klárað at avmarka váðarnar í verkætlanini. Vit eru tó tilvitað um, at tað kunnu verða aðrir váðar í verkætlanini, sum vit á enn ikki eru vorðin varug við. Tí skulu vit leypandi eftirmeta váðametingina fyri at kanna, um aðrir váðar eru.

Vit eru eisini tilvitað um, at tað kann hava stórar avleiðingar fyri heimildarfólkini, um samrøðurnar vit hava gjørt við tey, verða almannakunngjördar av óvart. Hetta krevur, at vit altíð eru eyka varin, tá vit arbeiða við persónupplýsingum.

SKJAL 2: Dømi um samtykki

Samtykki

Avrit av samtykkisskjalinum skal latast luttakaranum

Eg játti við hesum, at eg eri kunnað/ur um granskingarverkætlanina við heitinum “[HEITI]”

Eg eri kunnað/ur um, hvørjar persónupplýsingar verða savnaðar inn um meg. Eg eri kunnað/ur um hvat endamálið er við at viðgera persónupplýsingar um meg.

Eg eri kunnað/ur um, at persónupplýsingarnar verða goymdar í [tíðarskeiði persónupplýsingarnar verða goymdar], og at persónupplýsingarnar eftir hetta verða strikaðar.

Eg eri kunnað/ur um míni rættindi sambært kapittul 4 í dátuverndarlógini.

Eg eri kunnað/ur um, at tað er mær frítt at velja, um eg ynski at luttaka, og at eg til eina og hvørja tíð kann taka aftur mína tilsøgn um luttøku og fáa mínar [royndir/svar ella annað] burturbeind uttan at grundgeva fyri hesum. Harumframt eri eg vitandi um, at ynski eg ikki at luttaka, ella ynski eg at taka mína luttøku aftur, hevur hetta ikki við sær nakran miss av rættindum, sum eg annars havi.

[Um persónupplýsingar skulu flytast til útlond, skal skrásetti kunnast um tað]

[Um persónupplýsingar skulu flytast til ótrygg triðjalond skal skrásetti nágreiniliga samtykkja til tess eftir at verða kunnað/ur um móguliga váðan, sum flutningurin kann hava við sær. Flutningur til ótrygg triðjalond hevur við sær, at verndarstøðið ikki er á sama støði sum í Føroyum, og at tann einstaki tí ikki longur hevur somu verjuna]

Eg eri kunnað um, at eg havi rætt til at klaga til Dátueftirlitið um viðgerð av mínum persónupplýsingum.

Samskiftisupplýsingar hjá dátuábyrgdaranum:

Um eg ynski at taka mítt samtykki aftur, skal eg venda mær til:

[Navn á dátuábyrgdara]”

[Adressa hjá dátuábyrgdara]”

[Samskiftisupplýsingar hjá dátuábyrgdara, teldupostur/telefon]”

[Samskiftisupplýsingar hjá dátuverndarfólki (um dátuverndarfólk er tilnevnt)]”

Dagfesting: / 2020 Undirskrift: _____

Telefon: _____ Teldupostbústaður: _____

Vegleiðing

© 2020 Dátueftirlitið

Endurprent við kelduávísing er lóglig.

Givið út:
Dátueftirlitið
Reyngøta 33
100 Tórshavn
Tlf: 309100
dat@dat.fo
dat.fo

Dátueftirlitið

